

musik

BIBLIOTEKSNYTT

SVENSKA
MUSIKBIBLIOTEKS-
FÖRENINGEN

nr.3
2020

KALENDARIUM 2021

Mars/april	Svenska musikbiblioteksförningens årsmöte
12–13 april	Norsk lydarkivkonferens. Plats: Nya Deichman Björvika bibliotek, Oslo
25–30 juli	IAML-kongress i Prag, Tjeckien

Notlåda för blåsinstrument och piano på Kulturbiblioteket i Stockholm, läs mer på s.14. Omslag: Jenny Lind, läs mer på s. 6.

INNEHÅLL

3	Ordföranden har ordet, Redaktörernas ruta	11	Coronarapporter
4	Kort rapport från årsmötet 2020
– som äntligen blev av	12	Vackra bibliotek
5	Ny i styrelsen	13	Onlinemöten och seminarier
6	Jenny Lind hyllades på sin födelsedag	14	Gamla bekanta återinvigda i centrala
Stockholm
7	En kort genomgång Jenny Lind Sällskapet	15	Nya böcker - Evabritt Selén tipsar
9	Jenny Lind 200 år	15	Summary in English

www.iaml.info

Layout Sara Lind

MUSIKBIBLIOTEKSNYTT

utges av Svenska musikbiblioteksförningen,
svenska sektionen av IAML,
International Association of Music Libraries,
Archives and Documentation Centres

ISSN 0283-104X

Redaktör och distr.: Tobias Danielsson & Gunnel Jönsson
Musik- och teaterbiblioteket Box 16326
103 26 Stockholm
08-519 554 10 mbnytt@gmail.com

Prenumerationer inkl. medlemskap:
enskilda 350:-, institutioner 700:-, veteraner, studerande,
arbetslösa 150:-
Plusgiro 65 21 22-3

www.musikbiblioteksbloggen.blogspot.com

Kära medlemmar

“ Sorgen och glädjen de vandra tillsammans ”

Det är med stor sorg jag måste meddela att en av våra nyaste medlemmar, Maria Lagerman på Psalmboksmuseet i Döle norr om Karlstad, avled 65 år gammal den 2:a oktober. En eldsjäl som uppskattade att bli medlem hos oss. Läs hennes egen text om sig och museet i nr 1–2 2019.

Annars är det med glädje jag hälsar er välkomna till ett nytt nummer av Musikbiblioteksnytt. Inte som redaktör, men som nyvald ordförande. Ser det som ett hedersuppdrag att få vara med och arbeta med hängivna och professionella människor inom ett område som ligger mig varmt om hjärtat. Även om jag känner de flesta i föreningen får ni en kort arbetsbeskrivning.

Som nyutbildad bibliotekarie från Borås 1984 fick jag mitt första jobb som vikarie på Förskollärlinjens bibliotek i Solna inom Högskolan för lärarutbildning i Stockholm. Men redan i juni detta år inledde jag min bana som musikbibliotekarie i och med ett vikariat på Sveriges Radios Musikbibliotek. Efter många vikariat blev jag till sist fast anställd på hösten 1985. 1997 flyttade jag upp 2 våningar i Radiohuset till en annan avdelning – Programarkivet (senare Radioarkivet) som nu låg inom Sveriges Radios Förvaltningsbolag (SRF). Efter en omorganisation 2009 kom jag att ingå i en grupp som skulle arbeta med arkivens och bibliotekens digitala utveckling. När digitaliseringen av Radioarkivet och stora delar av Grammfonarkivet var avklarad 2013 beslöt Sveriges Radio att

lägga ner Radioarkivet och ta över det digitaliserade materialet till sig. Den stora nerskärningen av SRF inleddes. Den 30 maj 2015 avslutade jag mitt yrkesliv i Radiohuset efter exakt 31 år. 2017-18 kom en liten arbetsbonus i och med ett vikariat på KTH Biblioteket. Men sedan juni 2019 är jag heltidspensionär och har alltså tid att ägna mig åt sånt jag tycker är roligt och stimulerande. Och det är Svenska Musikbiblioteksforeningen, där jag varit medlem sedan 1980-talet. Mellan 1998 och 2003 var jag redaktör för Musikbiblioteksnytt - en himmelsvid skillnad mot vad vi gör idag. Tobias Danielsson och jag kommer att fortsätta att vara redaktörer för vår medlemstidskrift även i fortsättningen. Väl mött inte bara på dessa sidor eller på Facebook – utan i verkliga livet. Hoppas få se många nya och gamla medlemmar utan rädsla för covid-19 under 2021. Zoom i all ära, det personliga mötet betyder så mycket. Styrelsen har haft ett möte på Zoom och planerar ett i november. Vi måste trots ovissheten planera för ett årsmöte 2021. Vi håller tummarna.

Gunnel Jönsson, ordförande SMBF

Redaktörernas ruta

Kära läsare

Höstnumret av Musikbiblioteksnytt bjuder på en blandad kompott. Ny styrelse medför ett nytt ansikte – Anna-Karin Skansen presenterar sig. Några rapporter från kollegorna i coronatider kommer också med. I övrigt blir det mycket Jenny Lind. En 200-årig superstar måste uppmärksammas. Vi har försökt oss på att uppmärksamma utställningar, evenemang, tv & radio-program även om det redan har hänt. Mycket finns ju sparat på webben även

efter födelsedagsfirandet. Läs med fördel numret även på smbf.nu för att kunna komma direkt till filmer och blogginlägg via länkarna. Kungliga bibliotekets visar upp mycket av vad som finns i deras samlingar. Jenny Lind Sällskapet har verkat under lång tid och lider även de av minskande medlemstal och "äldrande" medlemmar. Men satsar på att fira Jenny Lind, det gör man. Inte bara i år, även om det blev extra allt just i år. Om ni har egna evenemang kring Jenny Lind

under hösten är ni välkomna att skicka ett bidrag till årets sista nummer som vi hoppas få klart innan julhelgen.

Gunnel Jönsson & Tobias Danielsson

www.musikbiblioteksbloggen.blogspot.com
www.smbf.nu
musikbiblioteksforum@listserv.kb.se
www.facebook.com/ (Musikbiblioteksforeningen)

Kort rapport från årsmötet 2020 – som äntligen blev av

||| Tobias Danielsson, text

Den 27 augusti hölls så då äntligen SMBF:s årsmöte, uppskjutet som det var från april, men denna gång fick vi hålla oss i det virtuella rummet då covid-19 pandemin fortfarande begränsar våra möjligheter att träffas. Å andra sidan, om man ska se något positivt i eländet, så behövdes det ju inte spenderas några dyra respengar för att kunna delta, men visst saknar man allt det där ”andra”, det vill säga de informella samtalen och glädjen över att få träffa varandra.

Besa Spahiu (Musik- och teaterbiblioteket) berättade om ekonomin för det föregående året, 2019, då SMBF gick minus med cirka 17000 kr men som kanske täcks upp av färre utgifter för detta året då man bland annat ”slipper” betala ut något resestipendium till IAML-kongressen i Prag då denna ju blev uppskjuten till nästa år. Ett tråkigt faktum är dock att föreningen har ett något vikande medlemsantal.

Vår ordförande Pia Shekhter (Högskolan för scen och musik, Göteborg) avtackades som sig bör, liksom avgående ledamöterna Johanna Grut (Sveriges Radio) och Yvonne Suopanki Lakso (Musikhögskolan Piteå) – vi får hoppas att det kan göras mer ”IRL” inom en snar framtid – och en ny ordförande föreslogs och blev vald. Gunnel Jönsson, medredaktör på Musikbiblioteksnytt

och med lång erfarenhet från Sveriges Radio antog denna utmaning och får med sig Anette Lindström (sekreterare) från Umeå stadsbibliotek, som blev vald för två år i fjol. Omval – till 2022 – blev det för Staffan Lundmark, före detta DAUM i Umeå, Tobias Danielsson (vice ordförande), Musik- och teaterbiblioteket samt Besa Spahiu (kassör), även hon vid Musik- och teaterbiblioteket. En ny medlem i styrelsen valdes in med Anna-Karin Skansen (Musikhögskolan Ingesund, Arvika) och med denna sextett går sålunda SMBF in i 2020-talet med högt huvud.

Pias vas. Foto: Besa Spahiu

Ingemar Johansson, en långvarig medlem i föreningen och bibliotekarie vid

Västerås stadsbibliotek gick tråkigt nog bort förra året och Anna Duberg höll ett vackert minnestal över honom, illustrerat både av fotografier av och med honom. Se även Musikbiblioteksnytt 2019:3)

Många spännande händelser skymtar bakom hörnet av 2021. Musik- och teaterbiblioteket fyller både 250 år och flyttar till Gärdet i östra Stockholm. Eftersom det var Musikaliska akademien som grundades för 250 år sedan betyder det också att Kungliga musikhögskolan firar detsamma. Med andra ord väntar mycket firande med bland annat konserter och föredrag.

Den andra delen upptogs av ett föredrag signerat Håkan Lundström från Musikhögskolan i Malmö. Svensk musikforskning under de senaste 100 åren var ämnet och många välkända namn flög förbi och fick en mycket klarare plats i en – åtminstone för mig – ganska okänd forskningsvärld. Speciellt tyckte jag för Karin Tenggren, medarbetare på Musikmuseet i Stockholm, numera Scenkonstmuseet, som i ett annars trängt sällskap av herrar var med att under mer än ett halvt sekel sätta prägeln på denna institution. Det var ett kunskapsgivande föredrag som även såg på musikforskningen och dess inriktningar i ett framtidsperspektiv. Presentationen finns givetvis tillgänglig på smbf.nu.

Ny i styrelsen

||| Anna-Karin Skansen, text

Anna-Karin Skansen.

Vid senaste årsmötet valdes jag in som ledamot i styrelsen, ett uppdrag jag ser fram emot! För att ni ska få lära känna mig lite bättre kommer här en liten presentation.

Jag är född och uppvuxen i Arvika, Värmland och brukar skämtsamt säga att jag aldrig varit utanför kommungränsen eftersom jag trivs så bra på hemmaplan! Redan som 8-åring visste jag att bibliotek var det jag ville syssla med då jag tillbringade mycket tid på min lilla biblioteksfilial där min moster arbetade, på hemorten i Sulvik. Genom att alltid vara med henne fick jag tidigt lära mig sätta upp böcker, skilja på olika avdelningar, hantera lån med Detroitssystemet och fick en förståelse för bibliotekets struktur och uppbyggnad. Vi läste Sambindningslistor tillsammans och med tiden lärde jag mig kortkatalogens uppbyggnad och fick både gallra gamla och stoppa kort på nyinköpta titlar.

I mitten av tonåren introducerades BTJ2000 på biblioteket och hela sam-

lingen skulle bli digitalt sökbar! När jag var tillräckligt gammal fick jag äntligen jobba som sommarvikarie "på riktigt" med lön. Första året på filialen för att efterföljande somrar arbeta på biblioteket inne i Arvika. Där höll jag mig kvar varje sommar fram till 1999 och hoppade in som vikarie vid behov under andra delar av året under gymnasietiden. Min tanke från början var alltid att utbilda mig till bibliotekarie men när gymnasiet var avklarat och det var dags för vidare studier var studiemotivationen låg och bibliotekariernas arbete mindre lockande, assistenternas verkade roligare. Det blev istället fler vikariat på sjukhusbiblioteket, ett högstadiebibliotek och kommunens båda gymnasiebibliotek, varav Karin Engström arbetade på det ena! Under denna tid gick jag också en biblioteksassistentskurs i Borås där vi bland annat fick lära oss att plasta böcker och hade salstenta om hårdvaru- och mjukvarudelrar på en dator!

“ “ Min ständiga "go-to" musik i alla lägen är Bruce Springsteen, dygnet runt, året om

I augusti 1999 kom ett samtal från dåvarande Ingesunds musikhögskola med frågan om det fanns intresse för ett sjukvikariat i biblioteket i sex månader och jag nappade direkt på det. På så sätt kom jag till det enda bibliotek i kommunen jag ännu inte arbetat på, och det bibliotek jag varit helt säker på att jag aldrig skulle komma till. De sex månaderna har rusat iväg och nyligen passerades 21 år som anställd på Musikhögskolan Ingesund.

Om det finns en bred och gedigen bibliotekserfarenhet är den musikaliska bakgrunden istället väldigt knaper. Som

barn spelade jag trombon vilket också återupptogs under några år som vuxen och övningselev åt våra studenter. Jag har också många års erfarenhet av att vara drillflicka, både som utövare och som ledare. Som grädden på moset har jag också en tamburmajorsutbildning i RUMs regi och marscherade i sena tonåren runt på olika tillställningar med en musikkår efter mig. Min ständiga "go-to" musik i alla lägen är Bruce Springsteen, dygnet runt, året om.

2014 återkom tanken på att utbilda mig till bibliotekarie. Mina tvillingdöttrar hade kommit ur småbarnsåren och krävde inte samma passning längre och det blev Biblioteks- och informationsutbildningen vid Linnéuniversitetet i Växjö som passade bäst. Mellan 2016 och 2020 läste jag på halvfart, distans där med en eller två träffar per termin. Före utbildningsstart läste jag andra fristående kurser bland annat musikteori, musikjuridik och barn- och musik som tillsammans med de obligatoriska kurserna i programmet gav en examen. Kandidatuppsatsen som skrevs i par kom att handla om hur den digitala utvecklingen i samhället har påverkat (folk) bibliotekariens arbetsvardag i mötet med låntagaren. Uppsatsen väckte nyfikenhet hos Biblioteksbladet och min skrivarkollega och jag intervjuades om vårt arbete med den i våras.

På fritiden, för nu helt plötsligt efter studierna finns det utrymme för lite fritid, pysslar jag gärna ute. Jag bor på landet i Mangskog omgiven av åkrar, skog och en sjö. Här finns förutom de snart 15-åriga döttrarna två katter och två kaniner, ett litet växthus och ett nygrävt land för potatis och morötter. Vi håller som bäst på att planera för ombyggnad av ett gammalt garage och hoppas några trevliga honor vill flytta in där till våren!

Jenny Lind hyllades på sin födelsedag

||| Gunnel Jönsson, text & foto

Jenny Lind-statyn i sin nya rosenrabatt.

Jenny Linds födelsedag, Jenny-dagen den 6 oktober, firas årligen av Jenny Lind Sällskapet. I år blev det lite större än vanligt.

Först fick 25 av sällskapets medlemmar en förhandsvisning av Andes Hansers filmer om Jenny Lind och Jussi Björling. I skrivande stund finns inga offentliga visningar inplanerade.

Efter lunch samlades tretton medlemmar för att titta på "pop-up"-utställningen på Nordiska museet. Den består av två "skyltfönster" på höger sida i entréhallen. Nordiska museet har en ganska stor samling, men på grund av att curatören för utställningen fastnade i England

under våren, blev den i liten skala.

Ett fönster upptogs av den privata Jenny Lind. Här finns familjefoton och en svart klänning som *kan* ha använts av Jenny Lind själv. En släkting till en sällskapsdam hos Jenny Lind gav denna klänning till museet. Att Jenny Linds själ finns i samlingarna beror på att en av museets ursprungliga uppgifter var att insamla minnen av berömda svenska män och kvinnor. Kärlekens röda rosor droppar ner från taket.

Det andra fönstret upptas av föremål som rör den offentliga Jenny Lind. Här finns mer kuriösa saker. En medaljong med en hårlock, en porslinsask med lock i form av Jenny Lind, porslinskopp med fat och Jenny Lind som klippdocka.

Vi fick även smaka på Jenny Linds muffins (eller tea cake) till "afternoon tea".

Ute hade regnet börja ösa ner, men många medlemmar tog sig till Blå porten-entrén vid Djurgårdsbron för att avtåga mot Jenny Lind-statyn. Här höll ordförande Inga Lewenhaupt ett hyllningsanförande. Jenny Linds barnbarns barn Emma Laird Craig från London lade ner sällskapets vackra krans. Fredrik Wetterqvist, Kungliga musikaliska akademiens ständige sekreterare höll tal. Blåsorkestern spelade, en manskvartett sjöng, Solveig Fahringer läste en

dikt av Fredrik Nycander som skrevs till invigningen av Jenny Lind-statyn 1924. Elisabet Brander sjöng en dalakoralsvariant på "Den signade dag" och till sist invigdes den rosenrabatt som Djurgårdsförvaltningen ställt i ordning för jubileet. Tjugo plantor, en för varje decennium,

“ “ Kärlekens röda rosor droppar ner från taket.

ska kunna avnjutas till sommaren. Rosen är en Bonica, en rosa ros som får vara ersättning för den "riktiga" Jenny Lind-rosen.

Jenny Lind-dagen avslutades med Klingande akademi på Konserthuset. Då endast 50 personer kunde vara på plats, fick vi övriga ta oss hem och titta på det online. Moderatoren Sven Kristersson samtalade med musikforskaren och författaren till boken "Näktergalen" Ingela Tägil samt Kungl. Musikaliska akademiens preses Susanne Rydén om rösten, sångtekniken och Jenny Linds karriär. Årets Jenny Lind-stipendiat Tessa-Maria Lehmuusaari sjöng ur Jenny Linds repertoar tillsammans med pianisten Silja Levander.

Manskvartetten framför sin hyllning. Delar av blåssextetten väntar på sin tur.

Jenny Lind kronologi

- 1820 föddes 6 oktober
- 1830 antogs som elev vid operan
- 1838 operadebut som Agathe i Carl Maria von Webers Friskyttan
- 1840 hovsångerska
- 1841-1842 sångstudier i Paris
- 1842-1884 tillbaka i Stockholm
- 1844-1849 föreställningar och turnéer i Europa
- 1850-1852 turné i USA
- 1852 gifte sig med Otto Goldschmidt
- 1852-1857 bosatt i Dresden
- 1857-1887 bosatt i England, får tre barn Walter, Jenny och Ernest
- 1883 sista offentliga framträdandet
- 1887 avled i sitt hem i Malvern

JENNY LIND

SÄLLSKAPET

En kort genomgång

||| Gunnel Jönsson, text

Jenny Lind Sällskapet bildades i Stockholm i mars 1943 med syfte att bevara minnet av Jenny Lind och hennes gärning. Bland sällskapets grundare (52 personer, 26 män och 26 kvinnor) fanns dåvarande regeringsrådet Erik Kellberg, professor Tobias Norlind, konstsammlare Rolf de Maré, bankdirektören friherre Eugène von Stedingk, amiralitetspastor Gustaf Brandt, domkyrkoorganist Henry Weman, jurkand. Margit Althin, regeringsrådinan Ingegerd Aschan, fru Charlotte Mendelssohn-Bartholdy-Hallin och hovsångerskorna Nanny Larsén-Todsen och Marianne Mörner.

Inga Lewenhaupt har varit sällskapets ordförande sedan 2006. Bakgrunden till detta engagemang ligger i hennes långa

erfarenhet inom den svenska teaterforskningen framför allt under 1700-talet. Jenny Lind var en känd person för Inga Lewenhaupt sedan barnsben då hennes morfar tog henne med till Jenny Linds födelsehus.

Hennes doktorsavhandling i teatervetenskap med inriktning på opera och musikdramatisk uppförandepraxis från 1988 handlade om Signe Hebbe (1837–1925), en annan svensk operasångerska med framgångar på Europas operascener. Hennes stora förebild var Jenny Lind. Modern, Wendela Hebbe, önskade att dottern skulle bli en ny Jenny Lind och ville att Jenny Lind skulle undervisa Signe. Men av det blev det inget – en historia i sig.

Sällskapet stödjer forskning och förvärv

av föremål med anknytning till Jenny Lind samt anordnar konserter, föreläsningar och andra evenemang som till exempel utställningar och besök till Jenny Lind-anknutna platser. Föreningen har anordnat många resor till bland annat Berlin och inte minst till England där flera ättlingar till Jenny Lind har besökts.

Ett av senare års projekt har varit att bekosta översättningen av Sarah Jenny Dunsmures bok om sin morfars mor. Den kom ut på engelska 2015 "Jenny Lind. The story of the Swedish nightingale" och nu mitt under pandemin gav förlaget Carlsson ut boken i svensk översättning av Thomas Notini, med titeln "Jenny Lind. Historien om Den svenska näktergalen". Utgåvan har fått nya kartor över Jenny Linds konsertturnéer, en utökad källförteckning och

Jenny Lind som Amina i "Sömnängerskan".

Kungl. bibl.

Jenny Lind som Marie i "Regementets dotter".

Jenny Lind som Norma.

ett förbättrat register gjorda av Inga Lewenhaupt. Även några sakfel är rättade. Boken är ett praktverk med mycket bilder bland annat ur Sarah Jenny Dunsmures privata arkiv. Sarah Jenny Dunsmure avled 2019 i Brighton, 81 år gammal.

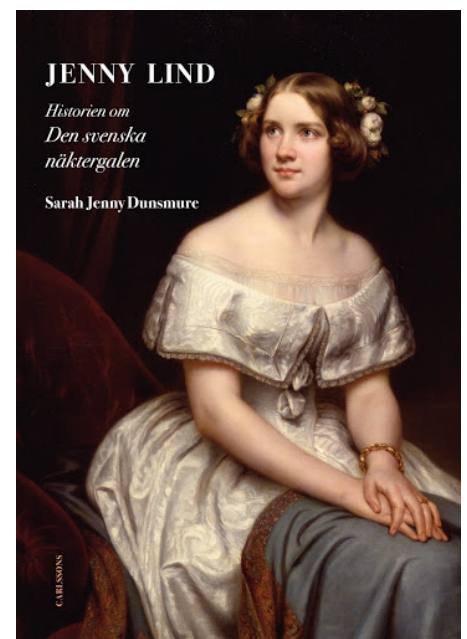
Jenny Lind Sällskapet vill också uppmuntra unga lovande sångerskor under deras utbildning och utdelar ett mindre stipendium, som dock inte kan sökas. Detta stipendium har inget med Jenny Lind-stipendiet som Kungliga Musikaliska akademien och Folkets Hus och Parker delar ut.

Sällskapet arkivsamlingar och föremålssamlingar överförs kontinuerligt till och deponeras vid Musik- och teaterbiblioteket respektive Scenkonstmuseet vid Statens musikverk. Sällskapets bok- och artikelsamling förvaras

hos sällskapets arkivarie och lånas endast ut till medlemmar. Större samlingar finns även på Kungliga Biblioteket och på Carolina Rediviva, Uppsala. I London finns en stor samling på Victoria & Albert museum. Och givetvis hittar man hennes porträtt på National Portrait Gallery, bit.ly/3dBilPk

I USA finns många samlingar efter Jenny Lind. Harvard University, Columbia University och Barnum museet i Bridgeport. Kuriosa, brev, bilder, kontrakt, konsertbiljetter med mera.

Harvard University hyllar med en blogg bit.ly/2Tc9Dxr. Annars kan man botanisera på sällskapets hemsida där man hittar översikter både över privatliv och repertoar, rollporträtt, bibliografi med mera. Och inte minst information om kommande evenemang! Mer info på jenny lind.se.

Boken "Jenny Lind. Historien om Den svenska näktergalen" av Sarah Jenny Dunsmore.

Jenny Lind

200 år

En ofullständig lista sammanställd av **Gunnel Jönsson**

Jenny Lind föddes den 6 oktober 1820. Detta jubileum har firats under hela året, inte bara här i Sverige utan också i hennes andra hemland, England.

Redan 30 augusti 2019 hyllade SVT Sveriges första internationella superstjärna Jenny Lind i en konsert med Elin Rombo, Annie Ternström och Sveriges Radios symfoniorkester.

P2 Dokumentären "Jenny Lind – världens första superstjärna" gjord av Helene Almqvist sändes både i P1 och P2 vid årsskiftet 2019/20. I programmet medverkar Jenny Linds barnbarns barn Sarah Jenny Dunsmure, svenska Jenny Lind Sällskapets ordförande Inga Lewenhaupt och Torsten Pettersson, professor i litteraturvetenskap vid Uppsala universitet. Programmet repriseras i september och finns att lyssna till under oktober 2020.

I P3 Historia i mars 2020 sändes programmet "Jenny Lind – fattigflickan med den bevingade rösten". Cecilia Düringer – programledare och manus, Linda Skugge – research och manus. Medverkad gjorde även Ingela Tägil, författare till boken "Näktergalen – En biografi över Jenny Lind".

SVT:s film av Ditte Feuk "Jenny Lind - den animerade berättelsen" visades den 10 & 11 oktober och finns nu på SVT Play. Operastjärnan Thomas Hampson guidar oss genom Jenny Linds liv

En karikatyt som visar hur människor drabbats av "Jennyfebern" och därför får läggas in på "hospital".

och berättar om hennes framgång, den hysteriska publiken (se illustration ovan) och kontakterna med dåtidens storheter, som Chopin, Mendelssohn och HC Andersen. Sopranen Malin Byström och Annie Ternström sjunger Jenny Linds populäraste operaarior och dirigenten Evan Rogister leder Sveriges Radios symfoniorkester genom den klassiska repertoaren och svenska folkvisor. (Källa: SVT)

...

Konserthuset Stockholm firar 200-årsjubileet av Jenny Linds födelse med en sommarutställning i foajén. Utställningen består av foton, teckningar, texter och klänningar, samt klipp ur SVT:s film om Jenny Lind. På Konserthusets hemsida kan man fortfarande se en film

där Stefan Forsberg, vd och konsertchef, guidar runt i utställningen och berättar om Jenny Lind.

bit.ly/3m5guFk

Utställningen är nu på turné och visas på Torups slott strax öster om Malmö mellan 6 oktober och 22 november torsdagar till söndagar i guidade visningar.

bit.ly/3dFclJnf

...

Nordiska museet invigde en utställning just den 6:e oktober. Man visar föremål som, enligt obekräftade uppgifter, ska ha tillhört Jenny Lind. Även en klänning och en Jenny Lind-pappersdocka med tillhörande rolldräkter finns att se.

bit.ly/37iul7j

Skulptören Erik Rafael-Rådberg (1881-1961) i sin studio med statyn som avtäcktes den 11 maj 1924. Statyn var en donation av Jenny Linds dotter Jenny Maude Lind-Goldschmidt.

•••

Tillsammans med Jenny Lind Sällskapet producerar Anders Hanser en film om Jenny Lind. Medverkar gör skådespelarna Jennie Silfverhjelms och Frej Lindqvist samt sångerskorna Lena Nordin och Agnes Auer. I skrivande stund finns inga datum för offentlig visning av filmen. bit.ly/2FIm29n

•••

Givetvis firar även Kungliga Operan vår största operastjärna med utställning och musik. Vid två (redan utsålda) konserter i Guldföajén 24 & 25 oktober sjunger Camilla Tilling (som var Jenny Lind-sti-

pendiat 1995) tillsammans med musiker och en skådespelare. bit.ly/34bdYat
Mellan 6–20 oktober visade Göteborgs-Operan 12 förinspelade konsert- & samtalsvideos med Kerstin Avemo, Ida Falk Winland, Mia Karlsson, Magdalena Risberg och Anna Forsebo, i samspel med pianisterna Rut Pergament, Anders Ottosson och Joakim Kallhed. Samtalen leds av dramaturgen Göran Gademan. Ingela Tägil medverkar också i några av avsnitten. bit.ly/31naj81

•••

Kungliga biblioteket hyllar med en ny blogg: bit.ly/3dCVXoQ

Det första Jenny Lind-materialet inkom år 1912 och det senaste så sent som 2007, som en del av Birgit Nilssons samling.

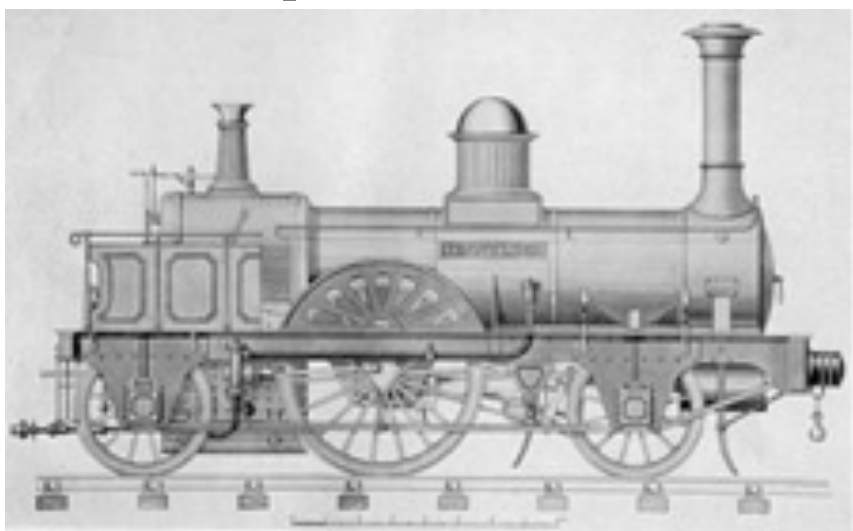
•••

Jenny Lind Children's hospital i Norwich firade födelsedagen med en video från sjukhusets olika avdelningarna. I filmen väddar personalen även om fler donationer. Sjukhuset startades med hjälp av pengar från två välgörenhetskonserter i Norwich 1849.

Jenny Linds äldsta barn Walter och Jenny.

Jenny Lind som lok

Jenny Lind fick även namnge en ny typ av ånglok som byggdes 1847 för London Brighton and South Coast Railway av E. B. Wilson and Company från Leeds. Loktypen var det första massproducerade loket (totalt 70 stycken) och kopierades även under 1850- och 60-talen.

Corona-rapporter

På Musikbiblioteksforum utbyttes det tankar om olika konsekvenser kring hanteringen av noter och böcker. Vi bad kollegorna i Göteborg och Västerås lägga ut texten och komplettera med lite bilder.

**Stadsbiblioteket
Göteborg, Boel Enbågen,**
bibliotekarie, text och bild

Vi har levererat bokkassar hem till riskgruppen 70+ i flera månader. En del var oroliga för smittorisken i början. Någon hos oss frågade expertis och fick svaret att risken var minimal och att viruset inte "överlever" på papper. Om man var väldigt orolig kunde man låta kassen stå ett dygn innan man började läsa böckerna.

Informationsdisken, Stadsbiblioteket i Göteborg.

Det finns ingen möjlighet att vi skulle kunna låta alla återlämnade böcker vara i karantän med våra mängder av återlämnade böcker varje dag. Däremot håller vi ju på att tvätta eller sprita händerna stup i kvarten. Och försöker hålla avstånd till besökare vilket inte är helt enkelt hela tiden.

Vi har nu plexiglas framför infodiskarna. I början bara i receptionen i entrén. Vi har stängt kl. 18 i stället för 20 även på vardagar sedan några månader men ska gå tillbaka till vanliga öppettider 17/8. Vi skall säga till om det är mer än tio personer inne på vår lilla småbarnsavdelning, vilket det lätt blir när det är regnigt väder. För övrigt i huset har vi inget direkt maxantal men vi ropar ut ett par gånger på eftermiddagen att man inte ska stanna för länge. De som sitter och studerar med egna datorer sitter hur länge som helst! Av våra egna datorer har vi stängt av ungefär hälften och begränsat tiden till 30 minuter per dag. Många fåtöljer och stolar är borttagna. Klockan 8–12 och 16–18 och lördagar och söndagar har vi lättöppet, det vill säga bara bemanning i receptionen i entrén. Man får klara sig bäst man kan på övriga våningsplan eller komma ner till receptionen och fråga. Det har väl varit en del irritation över att vi inte hjälper till som vi brukar vid datorer och i kopieringsrum.

Och enligt artikeln i BBL gäller 72 timmar i USA som sagt: bit.ly/2T6jsNJ

**Västerås stadsbibliotek,
Anna Duberg,** bibliotekarie, text

Vi har ingen karantäntid för återlämnade medier. Hemleverans till de som behöver. Handsprit till personal och besökare. I infodiskarna står vi bakom provisoriska plexiglasskärmar. Halva biblioteket är stängt för besökare (tråkigt nog är det barn-, skön- och musikavdelningarna som är stängda). Alla sittplatser är borttagna. Markeringar i golvet vid kö. Automatiska utrop om att göra sitt besök så kort som möjligt, reservera i förväg och använda digitala tjänster. Ack ja. Det enda positiva är att låntagarna man hjälper blir ännu gladare än vanligt.

Anna Duberg - observera dockan i trappan. Foto Matilda Granberg.

Jag längtar tills det blir som vanligt igen och besökarna kan strosa omkring och personalen kan följa med och visa och tipsa. Musikavdelningen fungerar nu som en tillfällig studio, där vi på Facebook livesänder, bland annat små konserter och intervjuer med lokala författare.

Kort coronarapport från Umeå, Anette Lindström, bibliotekarie, text

På Umeå stadsbibliotek har vi under våren och sommaren ställt in alla program och evenemang och har inte tagit emot skolklasser och grupper. Vi har också stängt våra gruppum och plockat bort en hel del sittplatser. Vi erbjuder utökad Boken kommer-service även till riskgrupper och har givetvis anslag, utrop samt avspärningsband framför diskarna för att få besökare att hålla avstånd och inte flytta ihop de sittplatser som återstår. I sommar har en del aktiviteter för barn hållits utomhus i parken utanför

Anette Lindström

stadsbiblioteket. Personalen har uppmuntrats att tvätta sig så ofta behovet finns, även om det innebär att besökare får vänta lite extra. Det finns handsprit bakom diskarna för de som känner att de inte kan komma ifrån. Det är upp till oss som individer om vi vill hjälpa till vid datorer och kopiatorer, men vi har rätt att neka.

Våra öppettider har varit våra ordinarie hela vägen och hela biblioteket har varit tillgängligt som vanligt. Besökarna har kommit trots corona, även våra trogna 70+-besökare. Vi har alltid universitetsstudenter som sitter hos oss och studerar, men det blev påtagligt att vi också fick en ny grupp när universitetsbiblioteket stängde ner nästan helt. Så många var ovana besökare som behövde nya bibliotekskort, hjälp med att hitta och lära sig våra system. Det var frustrerande och de hade liten förståelse när vi försökte förklara att tanken var att de skulle studera hemma. Personligen tycker jag att det har varit påfrestande att jobba och både jag och mina kollegor har mötts av nedlåtande kommentarer, fnysningar och oförståelse när vi har försökt upprätthålla ordningen.

Umeå har hittills inte haft ett så högt antal smittade så vi får se om vi får vår besökare del till hösten nu när allt drar igång igen.

Vackra bibliotek

I Svenska Dagbladet söndagen den 11 oktober listade man Sveriges vackraste bibliotek. På grund av av upphovsrätt kan vi inte publicera bilderna, men för er som inte läser SvD kommer listan här:

- Halmstad stadsbibliotek, Axel Olsons gata 1, Halmstad
- Malmö stadsbibliotek, Kung Oscars väg 11, Malmö
- Umeå stadsbibliotek, Storgatan 46A, Umeå
- Universitetsbiblioteket, Helgonavägen 2, Lund

- Norrköpings stadsbibliotek, Södra Promenaden 105, Norrköping
- Almedalsbiblioteket, Cramérgatan 5, 621 22 Visby
- Riksdagsbiblioteket, Storkyrkobrinken 7, Stockholm
- Harlösa bibliotek, Stationsvägen 9, Harlösa

Så kära medlemmar – vad tycker ni? Var det rätt urval? Eller har ni några bibliotek "hemmavid" som kan matcha dessa? Skicka in era bilder till mbnytt@gmail.com. Och bor ni i Halmstad, Malmö, Umeå, Lund, Norrköping, Visby, Stockholm eller Harlösa får ni gärna gå och fotografera biblioteken på listan och skicka in dem till oss!

Riksdagsbiblioteket. Wikimedia Commons.

Onlinemöten och seminarier

||| Pia Shekhter & Gunnel Jönsson, text

Jag hade förmånen att, som representant för IAML, delta i några "lounges" anordnade av EMC (European Music Council) i maj och juni. Syftet med dessa var att erbjuda ett forum där medlemmar kunde informera varandra om hur deras respektive sektor har påverkats av coronaepidemin. Jag var tacksam för möjligheten att vidga mitt perspektiv och det var ett bra tillfälle att dela med sig av erfarenheter från bibliotekshorisonten.

Jag fick höra talas om akuta ekonomiska problem för konsertarrangörer, förlorade arbetstillfällen för frilansmusiker, upplevelse av isolering bland körsångare, minskade royalties för kompositörer och låtskrivare, reducerade inkomster för musikförläggare samt behov av att utveckla ny pedagogik för onlineundervisning för lärare etc. För egen del talade jag om utmaningen att ge service till våra användare trots stängda bibliotek.

Jag deltog också i ett givande webinar med titeln "Culture: An Accelerator Under-Used", vilket var ett så kallat *side event* vid Förenta Nationernas High-Level Political Forum 13 juli. Den välrenommerade panelen bestod av olika intressenter, till exempel IMC (International Music Council) och IFLA. Två anföranden som gjorde särskilt intryck på mig presenterades av ett par medicin-

forskare. De talade om den växande evidensbasen gällande studier som visar att kultur har en positiv inverkan på människors hälsa och välmående. Slutsatsen blev att kulturen är viktigare än någonsin under kristider!

...

Den 29 september anordnade IFLA New Professionals Special Interest Group och IAML en timmes långt webinarium om musikbibliotek. NPSIG vänder sig i första hand till nyexaminerad bibliotekspersonal, men även "supporters" är välkomna. I just detta webinarium ville man presentera musikbibliotekens bredd. Bibliotekarier från bland annat Indien och Sydafrika – samt en pensionär från Sverige – deltog. Flera hade frågor om hur man kunde bli medlem av en IAML-branch.

Pia Shekhter och Anders Cato presenterade IAML:s olika sektioner och *branches*.

Carolyn Doi, University of Saskatchewan och Sean Luyk, University of Alberta (Kanada) presenterade hur man i ett projekt kartlägger lokala musiksamlingar på olika nivåer i det kanadensiska samhället, bit.ly/21FHrBa.

Jonathan Manton, Music Librarian for Digital and Access Services, Irving

S. Gilmore Music Library, Yale University (USA) presenterade hur de tillgängliggör sina musiksamlingar online, bit.ly/3m4EN6t.

Sebastian Wilke, Head of Central Music Library, Frankfurt Public Library, men tidigare bibliotekarie på Nationalbiblioteket i Qatar, berättade om olika sätt att ta fram musiken inom bibliotekets väggar. Bland annat hade man en stor konsertsal där både större kammarmusikkonserter såväl som orkesterkonserter anordnas. Bibliotekarierna gör allt – urval vid inköp, inspelningsstöd i musikstudio, katalogisering av böcker, instrument och teknisk utrustning, bit.ly/35eKV5d.

Barbara Dobbs avslutade med en presentation av IAML:s R-projekt.

Gamla bekanta återinvigda i centrala Stockholm

||| Gunnel Jönsson, text & foto

Nothyllorna på Kulturbiblioteket.

Under september återinvigdes både Kulturhuset vid Sergels torg och Medborgarhuset vid Medborgarplatsen. Som arkitekturintresserad allmänhet gjorde jag ett studiebesök alldeles för mig själv med min mobil.

I Kulturhuset är inte allt klart, men spännande är det att gå runt och upptäcka huset på nytt. Kulturbiblioteket är åter på plats. Böcker, noter, musik-CD och DVD-filmer är åter tillgängliga för utlån, så även stora vinylsamlingen som fanns redan i den gamla Läsesalongen. Den är inte sökbar i katalogen men på hemsidan kan man leta i pdf:er bland över 13 000 skivor. Hur man beställer

kan man läsa om här: bit.ly/3dQNHBO

Medborgarhuset har ett helt nytt utseende både ut- och invändigt. Om ni har vägarna förbi ska ni absolut gå in och titta. Kolla på Stockholms stads Youtube-guidning, det är en otrolig ombyggnad man åstadkommit: youtu.be/xEjOXIvxzAk

Tranströmerbiblioteket ligger nu ut mot Götgatan med egen entré. En trappa upp hittar man boksamlingarna. Musiken har inte mycket utrymme, men det finns kvar. Huset är så vackert renoverat och som kursdeltagare på Sensus kan jag även intyga att det nya ventilations-systemet fungerar utmärkt.

Vuxenavdelningen på Tranströmerbiblioteket.

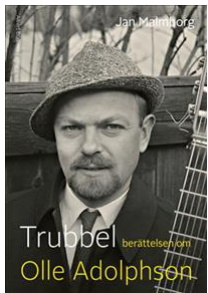
Nothyllan på Tranströmerbiblioteket.

Nya böcker

Evabritt Selén tipsar

Det har under de senaste månaderna kommit flera biografier om svenska musikpersonligheter.

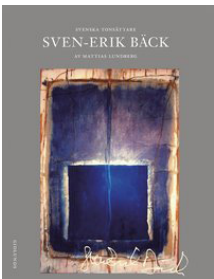
Jan Malmberg: *Trubbel, berättelsen om Olle Adolphson* (Bonnier)

I boken har Olle Adolphsons karriär delats in i olika rubriker som till exempel Debutanten, Stjärnskottet, Naturskildraren, Scenräven med mera.

Boken är full av anekdoter och miljöskildringar, vilket gör att porträttet av Olle Adolphson blir väldigt levande. Det är mer än en biografi, det är en läsvärd skildring av populärmusiken under Adolphsons aktiva år framför allt under 1950-1970-talen.

Mattias Lundberg: *Sven-Erik Bäck* (Gidlunds)

I Musikaliska Akademiens skriftserie Svenska tonsättare finns det sedan tidigare 16 biografier. Denna bok om Sven-Erik Bäck skulle ha utkommit i samband med

100-årsminnet av Bäck's födelse hösten 2019, men av olika anledningar blev den försenad. Lika välkommen är den nu,

försedd med ett rikligt personregister, verkförteckning samt register över omnämnda Bäckverk. Sánt gillar vi musikbibliotekarier!

Henric Holmberg: *verksamhetsberättelser – ur ett skådespelarliv* (Ejebys förlag)

Holmberg rör sig ofta i musikaliska världar även om han mest skriver om sitt skådespeleri. Ett kapitel handlar om monologen Kontrabasen (som Holmberg spelat

otaliga gånger).

Jan Bruér: *Georg Riedel, jazzmusiker och kompositör* (Ejebys förlag)

Här är det flera författare som bidragit till boken: Kapitelrubriker: Förord (Bo Ejebys); Intro (Jan Bruér); Med jazzen som bas (Jan Bruér); Jazzbasisten som

komponerar för barn (Gunnel Fagius); Den judiske kyrkomusikern (Sofia Lilly Jönsson); Att komponera nya världar (Martin Nyström). Ett viktigt bidrag till musikhyllan.

Jan Hammarlund: *Hjördis Schymberg – sågverksjättan som blev hovsångerska* (Design Sundsvall)

Rikligt illustrerad volym om en av

1900-talets stora sångerskor. En av de som Jussi Björling ofta sjöng tillsammans med. Förutom repertoarförteckning och personregister finns också en intressant cd-bilaga.

Författaren låter ofta Schymberg komma till tals i brev och berättarjag, även personer i hennes bekantskapskrets ger bidrag samt recensioner och på så vis kommer vi nära denna person.

Inom skönlitteraturen kan jag inte gå förbi höstens "snackis" *Tritonus* av Kjell

Westö. Den handlar om stjärndirigenten Thomas Brander som efter en lång och framgångsrik karriär ser sitt liv tona ut. Han bygger ett lyxhus ute i den finska skärgården och får på så sätt of-

rivilligt kontakt med sina nya grannar. En mycket läsvärd bok. I efterskriften finns en lång rad namn inom musikvärlden som Westö har använt som sakkunniga. Det gör att vi som läsare inte behöver ifrågasätta författarens musikkompetens eller ens störa oss på sakfel – de är eliminerade.

Summary in English

- Celebration issue for Jenny Lind (1820 - 1887).
- The Swedish Jenny Lind Society is presented.

- Short reports from members how they are working due to COVID-19.
- Anna-Karin Skansen, a new member of the IAML Swedish branch board, presents herself.

- Five new books on Swedish artists and composers.
- Online meetings and webinars – some examples.

*Chefen Truls på hemmakontoret.
Foto Anna-Karin Skansen, ny i styrelsen SMBF.*

nr.3
2020